

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *A. Sundberg*
 Härad: *S. Åbo* Adress: *Lund*
 Socken: *Riseberga* Berättat av: *Karl Johansson*
 Uppteckningsår: *1995* Född år *1869* i *Riseberga*

Uppteckningen rör *folke och Jord och gårdar*

Skriv endast på denna sida!

7 sid.

Här finnes två sjöar Söder och Nona Smördegår. För när
 här ett mycket givande fiske men numera har fiskens
 värdet försvunnit. Antagligen beror detta öfver till en viss grad
 på det öfvermåttat fänkligas, som kommit fram uti häll
 stadi med till och cykel och särskilt nattetid bedriva ett
 mycket lösnande men för fiskoberöndet oförmånligt tjurfiske.
 De äro mycket träd att få fisk för sitt olustiga fiske, då
 det bevisas, att man har två vittnen med sig. Själva rätten
 till fisket tillkommer vanligen dem, vilkas ägor gränsa till
 sjön men det finnes även sådana, som äga fiskewatt i
 deuna, öfver om deras ägor ej ligga utmed deuna. Detta
 beror på att när senaste skiftes antagningar skedd, så
 fick en del sina ägor utbyggda mot andra och därmed
 uppkörde att vara skandägare men fingo fortfarande rätt att
 fiska i sjön.

Här finnes ej några fasta arvtägningar med vilka
 man fångar fisken. De fiskeriedskap, som man brukar

Skriv endast på denna sida!

Inga fasta
 arvtägningar

5179

2.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sakliden användu här, är i rötliga sidana, henna
flyttas. Vanligen sätta man ned den på kvällen och
vittjar dem på morgonen. De redskap, som jag använde
är nål och rysiga. Men på grund av att jag ej så
ofta får någon fisk, så anses jag det onödigt att sätta
ut dem. Den älvsiga, som jag nu har liggandes uppe
på vinden, har jag haft ute på flua ad. Jag har
örens-gäddrysiga, som jag ej heller har använt på flua
än.

Det nål, som jag använder vid fisket, är c:a 50 meter
lång och knutet med bomullsgarn tre-fyra gånger,
samt en meter djupt. Det är finare maskor i djupa
nätet medan det är grovre garn på sidorna. I två sidana
nät bilda tillammans en "klynga" och ett är belunda
en halv. Nätet är i överhanten försett med grova snören,
som är knutna om spåren i rumen och sitta på ett par
tumms avstånd på varandra. I andra änden sitta s. k. stöden

Nät.

5179

backbitar en tum breda och ett par tum långa. På samma sätt är i underkanten av nätet knutna med ena änden om fjummelen och i andra änden försedda med långa hårbar, som man använder för att sätta sten i (såu skuld smärsten en tum ^{hög} och ett par tum långa). På såd sätt kommer nätet att släppas, då ju "floderna" gör att nätet hålls uppe medan stenarna hängs över dem för att hålla nätet kvar på botten. Man sätter dessa nät både på djup och grunt vatten, vanligen står de på metesdjup vatten. I dessa kan man få all slags fisk men mestadels braken, futare och på vintern framtidens gädda.

Utom detta nät har jag även en rygsja eller som man mera säga tror houma. Jag har två badare uppe på vinden en älkhouma och en gäddhouma, då jag ej kan använda dem på flera ad. Älkhousman består dels av nätet, som vanligen är knutit av 12-

Skriv endast på denna sida!

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVÄlkhämma
och
gäddhämma

hädert bomullsgarn och hålles utspänd av 8 bägar, som äro alla
 gjorda av tjock jämbred, c:a $\frac{1}{4}$ tum i genomskärning utom den
 ättande, som heillas storbägen, som är fyphantig eller bättre
 rektangulär och utgöres av fyra jämbägar, $\frac{1}{2}$ tum, samt
 hopnitade med varandra i ändarna. Den är tjugo fyra
 tum hög och 50 tum lång. Alla de andra bägarna äro
 ättande med och deras längd träas öfver bägarna
 växlar för två tum till tjugo tum för första till nitabägen
 eller kanske tvärför, om man räknas för storbägen och även
 den för dess fjärde del. Tjälva hamma finnes bred
 intögen. Vid storbägen äro fästade två annor,
 som utgå vinkelrät emot varandra, samt äro bred
 meter långa = 80 tum samt 20 tum djupa. I ena änden
 för dessa finnes fästade vid hantsimmen grova barker, i
 vilka man stukas ned grova $\frac{3}{4}$ tum stakar, när man skall
 sätta ned hammen. Man placeras nämligen en fädan
 i varje arm och en i den näbdel, som öfverledes är frödd

med en hand, som skädes sig ut på botten (minsta)
bågen. Man kan sätta honom på både djup och
grent vatten, men vanligen sätter man den i vasserna,
på botten fastsatta med stakar, som användes för
chälla armarna utspända, varvid man för lägga
märke till att fyrkantjärnet skall stå jäms med
botten för att förhindras, att ålen kryper in under
detta.

Utom denna ålkonung har jag ännu en gäddkonung,
som läggs på vinden. Den har jag ej använt på ett kort
år. Den ser tilladad ut som en ålkonung.

Medan man ser i en ålkonung möte vara mycket
fina för att hindra ålen från att slinka igenom, så
är de i gäddkonungen mycket grova (dubbelt). Den
har utpräns strålar av ett fyrkantjärn, som
då präns konungen är ju mycket större och längre
än en vanlig ålen, ännuledes är större och grovare.

5179

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stämor har jag ej några alauer, då det är tråkigt att
få tag i några ~~stämor~~ stämor, som man snarare har på bestäm
som bete, då man får använda nättarna för att leta
efter sådan.

Men däremot har jag haft en injärde, men den
är alldeles förlörd och upprötad. För övrigt ligger
den nere på sjöbottnen. Den var en alu lög
och två aluar lög. På vardera sidan ~~heller~~ ^{ett} fyp-
kantjärn, fastän de voro något rundade på ena
sidan. Gåva nätet utgjordes av mycket fint
kycklinganät (är en ränholts sort för farn- eller stäl-
träsk). På denna fanns två injärnar, en på vardera
sidan. Jag brukade lägga något bete i min
injärde, ej heller i bomman eller ryssjan (somma säga
bomman andra kalla den ryssja) men de som so-
vit skanden, ha friskt att lägga förskaran i
sina bommar, och vanligen även i injärdena.

5179

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man rätter mjäddarna på djup eller grunt vatten
på bottar, vanligen på två- tre alns djup, helst
mellan råsarna.

I sjöarna Rönne å är det egentligen mest vid
kransarna man fiskar, såsom ex. vid Bostamöllan
samt vid kranen vid "Klostret" (=Hälsesklöster). Den
före ligger ett stycke bortom Billinge. Om man fiskar
nära vid Stokamöllan, vet jag ej.

Jag har erhållit nästan all min fiskerikhet både
mjäddar och kranor från en fiskrik i Snodal, där
man stulverkar sådana. Det är nog en frys-fen-
tretter å sedan jag köpte dem.